

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Ioannis Andreae Copensteinii, Ordinis Prædicatorum
Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ
Calvino-Catechetiæ**

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

Ad Qvæst. LXII. Cur nostra bona opera no[n] possunt esse iustitia, vel pars
aliqua iustitiæ coram Deo?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

Porro, quoties aduersarii Pontificios mentiri dicunt, quod *Solam* & *nudam fidem iustificare* dicamus. At in Actu iustificationis *Solam* iustificare dicitis; extra cum Opera cum fide coniungitis. Ergo. Vide meum *Luthero-caluinistam part. 4. q. 56. 57. 58. 59. Antichristum part. 4. q. 32. & in Antipapista Mendace par. 4. q. 3.* Atque illud est ipsum quod Pontificii de aduersariis dicere eos asserunt: sed refutant. Proinde frustra eos recitat Minister.

AD I. NON NISI quandoque significat **TOTALEM** causam; quandoque **ALIQUAM** seu partem. *Aliquam* significat Gal. 2: vt recte P. Sandæus. Salmeron *Fidem Solam* admittit, sed vt primariam in iustificatione ac fundamentalem; at non negat quin ei debeant opera superædificari.

Sic & Italica Versio intelligenda est.

Apud S. Patres & Pontificios istud *Non nisi* sumitur promiscue, prout res tulerit, imo pro *aliqua*, nunc pro *Totale* causa rei, qua de sermo. Itaque *Non nisi* subinde significat *Tantum totaliter*; subinde *Tantum ex parte*, pro re nata.

Demum in hisce: *Nemo scit, nisi Pater: Non licet. &c. nisi Sacerdotibus*: istud *Non nisi* significat **TOTALEM** causam: quia Lex alia *Excludit aliam* omnem particularem; vt prohibens Deos alienos coram Deo: prohibens Laicos comedere. At istud, *Non nisi per fidem, &c.* *Includit* in se tacite legem *aliam*, de operibus fidei ac iustitiæ: idcirco non potest *Totalem causam* significare.

AD II. Luc 8. *Crede tantum*, 1. Subaudi, pro initio fundamentali: 2. At, porro etiam *Serua mandata*. 3. Quin hoc ipsum *Credere*, est actus fidei, opusque bonum iustificans per fidem infusam. Proinde stat, perstat illud Iacobi: *Non ex fide tantum*: nihilque euincit Minister.

AD III. Scriptura ostendit duos iustificationis modos; sed iungendos, non separandos: scil. *ET ex fide, ET ex operibus* iunctim; non *AVT, AVT.* &c. separatim. Deinde tollit, negat, refutat *opera Legis Veteris* iræ, non Nouæ gratiæ. Et illa, non hæc excluduntur à iustificatione: Fides autem subinde separatim asseritur, sed vt *Principalis*; non vt *Sola*.

AD IV. Consensus S. Patrùm valet, militatque pro dicta iam distinctione.

AD V. Sic & Pontificij, quos allegat Minister, sunt interpretandi; vt qui *Solam* in hæretico sensu *Fidem* acerrimè impugnarunt; & verò expugnarunt: etsi disiectus coluber adhuc subfultibus micet: & hydræ truncatæ capita recreseant.

AD VI. Fateor, falsusque sum, *Nos natura ad omne malum propensos*: sed non *solum ad malum*: Nam etiam ad Bonum morale. Ergo Apologia est *Sycophanta*: & quidem *Solemniter*.

AD QVÆST. LXI.

Cur non SOLA Fide te iustum esse affirmas?

CALVINVS *Infl. l. 3. c. 11. §. 19. & c. 17. §. 10.* fufe doce elaborat; doce: que nihil.

MINISTER hic excaluinizata remittit ad superius alibi pertractata. Vnum affirmat Parochus, *Nos dignitate ipsius fidei nostræ placere posse Deo*. Quod nego, quatenus fides confidetur vt est *OPUS Ioan. 6. 29. Aug. lib. de prad. c. 6. Et in Ioan. tract. 25.* Sed quatenus est *Organum* vcl *Manus*, qua beneficia Christi amplectimur. Ergo iustificat nos Sanguis Christi: **MERITORIE**; **FIDES ORGANICE** tantum, & **RELATIVE**.

RESPONDEO: istud in secunda editione Excaluinizationis meæ hic non reperio; in prima num habeatur, non memini: ipsius exemplar in præsens non habeo. Esto tamen: scripserim, vt reor: verè scripsi: Ac demonstrem in *Luthero-caluin. par. 4. q. 60. & in Antichristo par. 4. q. 32.* Nego igitur *Organicam* & *Manicam fidem* iustificare *relatiuè tantum*; assero *Operosam* iustificare *Meritorie*, vt *causam* secundam: sanguinem Christi verò *Meritorie* *quæ iustitiam* excellenter, vt *causam* primam.

AD QVÆST. LXII.

Cur nostra bona opera nõ possunt esse iustitia, vel pars aliqua iustitiæ coram Deo?

CALVINVS *Infl. l. 3. c. 14. §. 9. 10. 11.* fufe docere videtur idem, quod hic Catechismus refert: ondet.

CAL-

CALVINO-CATECHESIS ait: Quod oporteat eam iustitiam; 1. quæ in iudicio Dei consistat, 2. perfectè absolutam esse, 3. & omni ex parte diuinæ legi congruentem: Addit Parochus; Quæ humanitus possibile in Christo.

MINISTER. I. Quæ hæc noua hæresis? An ergo iustitia Christi non sit perfectè absoluta, legique congruens, cum Ma th. 3. *expleat OMNEM Iustitiam?* Quin imo, non solum præcepta, sed & non præcepta, ut sunt vitia, ait bi Maldonatus supererogauit Quopeius est Prouidoxum Parochi.

2. Iustitia illa perfecta, de qua hic, non consideratur respectu iustitiæ Dei; sed Legis diuinæ, ut huic ea sit omni ex parte congruens. At talis fuit Christi.

RESPONDEO. I. Ex errore typographico Minister errat citra culpam hinc; at inde cum culpa hæresios. Ecce tibi vtrumque. Catechesis tria ad iustitiam requirit in genere; nil meminit Christi; nisi quatenus ea tria soli Christo conuenire pettendunt aduersarij; at in hominem Christianum minime cadere queant; ut ei impossibilia. Quæ est hæresis. Ut hanc ex calcuinizarem; è quæstione exposui ad marginem uoculam Non: quæ ex mendo typographico, aut quocumque errore, non est in Zytime expuncta, nec ad marginem expolita. Semoto Non, quæstio est Romano-catholica; itemque responsio de perfectione iustitiæ Christianæ. Quæ quanta quanta, quod respectu Legislatoris semper; at Legis, non semper, aliquand imperfectionis habeat; idcirco attemperandæ responsioni; addidi: Quæ humanitus possibile in Christo. Iam, cum aduersarii negent hæreticè, legem Christiano possibilem obseruatu; consequenter quoque negant hæreticè, bonis operibus nostris ullam esse partem iustitiæ posse coram DEO. Nos affirmamus vtrumque: Docui in *Luthero-calui. par. 4. q. 75.* Et hic supra ad quæst. 5. ac infra ad quæst. 114. de obseruatione Legis.

RESPONDEO II. Negarem ego summum summæ iustitiæ apicem attigisse Christum, qua hominem? Quin summa etiam omnia supergressum affirmo. Quod parûpie negat *negando?* Minister: cui iustitiam Legis hic simpliciter intelligere est satis; eò quod Dominus uenerit legem adimplere, Matt. 5. quali dicat, (carpens Maldonatum iniquè:) non superimplere legem.

II. MINISTER cum Catechesi ait: Nostra, etiam præstantissima quæque opera, in hac vita sunt imperfecta; atque adeo peccatis inquinata. Parochus dicit, pleraque, subinde, etiam præstantissima. 1. Quæ implicent. Nam si præstantissima; ergo omnia, ut quibus alia non dentur præstantiora. Si quæque; ergo omnia: Si que omnia; ergo semper.

2. Deinde lex dilectionis est perfectè obseruatu impossibilis nobis: supra quæst. 5. Et Isa. 64. *Quasi pannus mestruratus, uniuersa iustitia nostra.* Ita & Bell. Conc. 2. de extr. iud. & Ferus in Matt. 12. Ergo & opera nostra sunt imperfecta.

RESPONDEO AD I. Minister est captiosus sophisticando, *Præstantissima* intelligo intensiue, respectu nostri; non extensiue ad omnia. Vocem quæque restrinxi per subiunctam pleraque. Hic quid implicat? Quid pueriliter tricaris, digitisque micæ? At tenes solenne tuum.

AD II. Ibi sæpè reperit prauitatem DEVS (verba sunt Bellarmini, quæ citas:) ubi nos nihil nisi scititate uidentur. Nā (verba sunt Feri) *Eriam in bonis operibus nostris non nihil mali cõcurrit.* An igitur, (ut inferri uult Minister) Lex est perfectè obseruatu impossibilis nobis? Et si in operibus nostris sit Nonnihil imperfectionis: ergo Nihil? Ita infert Minister; seque pueris facit ludibrium.

III. MINISTER Parochus de operum imperfectione ait: *Christi uero in gratia efficit ea digna cælo.* 1. At DEVS. Ephel. 1. *gratificauit Nos in Dilecto Filio suo: Et dignos Nos fecit in partem sortis Sanctorum: &c.* (In quo Pontifici a nobis dissentiunt, id tribuentes hominis uoluntati) Sed scriptura nusquam dicit, Nostra OPERA esse digna cælo; ne quidem per gratiam. &c. Ergo, quod sumus iusti coram DEO. & idonei cælo; id non sumus in nobis, vel Operibus; sed in Christo. Ita I Cor. 1. *Christus factus est Nobis Iustitia:* 2. Cor. 5. *Ut nos efficeremur iustitia IN IPSO.* Ita & S. Aug. serm. 6. de Verb. Apost. *Iustitia DEI; non nostra: in Ipso; non in nobis.*

2. Parochus probat hic, quod alias carpit. In ipsa quæstione concedit, *Nostra opera NON posse esse partem iustitiæ.* Nam sine ulla mutatione, vel additione cum Catechista quærit: *Cur nostra, &c.* quod non facit, quando ei interrogatio displicet. At in responsione ait, *debere esse perfectè absoluta.* &c. cum quæst. 13. affirmat, *Nos posse iustitiæ Dei satisfacere per nos ipsos aliqua ex parte.* Quæ manifestam contradictionem implicat.

RESPONDEO. Opera cælo digna, id est, sunt meritoria salutis: ut docui in *Luthero-calui. part. 4. q. 71. 81. Et in Antichristo par. 4. q. 45.* Quod quia

negant aduersarij; quin etiam Optima opera in se esse peccata fingunt: vt ostendi in meo *Luthero-caluinista par. 4. q. 79.* Idcirco libuit hic Ministro nugari suadendo frustra, in solo Christo Nos iustificari. Quasi nos doceremus; opera ex, & in nobis solis; & non ex, & in Christo, esse bona: Quae haeretica in nos calumnia est. At illud *Ministri Operabona non sunt digna caelo; ne quidem per gratiam:* damnata haeresis est.

AD II. Respondi initio quaestionis huius: tolle ex interrogatione, Non; iam saluus mihi caper & hircus vterque est.

AD QVÆST. LXIII.

Quomodo bona opera nostra nihil (aliquid) promerentur; cum DEVS & in presenti, & in futura vita mercedem pro hisce daturum promittat?

CALVINVS *Inst. l. 2. c. 5. § 2.* fufe suadet, iustitiæ præmia ex mera Dei benignitate pendere. Et lib. 3. c. 15. Operum merita dire exagitat.

CATECHESIS: Merces ea, 1. non datur ex merito; 2. sed ex gratia.

MINISTER: Párochus addit: Non ex merito principaliter, nisi de congruo: ex gratia de condigno. Et ideo in interrogatione eiecit vocem Nihil, & supposuit Aliquid promereri opera nostra.

I. Hoc totum est Scholasticum inuentum: Nobis Meritum de condigno falsum est, & indignum: illud de congruo; omnino est incongruum.

Suadet, 1. Quia, Rom. 11. *Si ex gratia; iam non ex operibus qualiscumque meriti: Alioquin gratia iam non est gratia, &c.* Ergo scriptura excludit omne meritum, absolute & simpliciter in negotio salutis.

2. Pontificii definiunt meritum de congruo, quod non fundatur in ulla dignitate & proportione operis, ad gratiam; sed in sola promissione Dei: Ergo aut proprie dici nequit meritum; aut cum gratia confundi debet. Vnde apud Bell. l. 5. *Iust. c. 16. § 2. aliqui consens, non videntur vocibus de condigno, de congruo: sed absolute dicendum, Opera esse meritoria salutis. Sac & Bernardus.*

3. Quia Pontificii docent, in merito de condigno non requiri æqualitatem inter Meritum, & Præmium secundum iustitiam; sed sufficere, vt sit proportio. Ita Bellarm. l. 5. *Iust. cap. 17. § 11.* Quid hoc monstrat? Imò contrarium est: Dignus premio, est dignus secundum

æqualitatem; quæ est inter meritum & præmium, & non secundum proportionem.

4. Catechesis ait: Merces alia est ex merito; alia ex gratia. Iuxta Rom. 4. *Ei, qui operatur, merces non imputatur ex gratia; sed ex debito:* Ergo infirma est probatio Bellarmini l. 5. *Iust. c. 2. § 5.* ista: Opera nostra vere esse merita, quia in Scriptura Mercedis nomine afficiuntur. Si enim, vt docet, datur merces quædam ex gratia, & non ex debito; Ergo non sequitur; opera nostra vocantur merces: Ergo sunt merita; quia sunt merces ex gratia; non ex debito. Nullum autem meritum, nisi ex debito; meritum scilicet verum ac proprie dictum, quale hic intelligunt Pontificij.

Ideo nos agnoscamus mercedem aliquam ex gratia, & non ex debito: tamen Merces proprie dicta est sola ex debito; improprie dicta, ex gratia.

5. Fatemur cum Bellar. Mercedem & Meritum esse relatiua: sed inde contra eum euincimus: Ergo sicut opera non sunt merces, proprie; ita nec meritum. Nam Apostolus dicens, esse mercedem quandam ex gratia, intelligit improprie dicta: Pontificii vero proprie dicta. Atq; illud testantur Augustinus, Vega, &c. Pontificii; quibus Mereri significat Consequi, accipere.

RESPONDEO. AD I. Nego sequi: quin contrarium sequitur. Ita ibi Apostolus: Reliquia, (qui genua non flexerant ante Baal) secundum ELECTIONEM gratia salua facta sunt. Si autem gratia, &c. Intendit docere, quod Iustitia, faciens dignum vita æterna, solum ex lege & fide Christi est: huc inducit istas reliquias, saluatas secundum Electionem gratia; id est, primam gratiam; quam nemo meretur: ideo subiicit, Si ex gratia, scilicet prima; iam non ex operibus: quæ augmentum gratiæ, siue secundam gratiam merentur. Opponit igitur ibi donum merè gratuitum, merito ex operibus: ergo fatetur esse aliquod meritum operum: idque ex lege iustitiæ seruata, & fide in Christum: Itaq; Scriptura contra meritum producta, militat pro merito, contra aduersarios meriti. Porro quot quantæ Scripturæ doceant meritum operum, vide in Bellarm. lib. 5. de Iustif. cap. 3. & cap. 2. Opera iustorum recte vocari merita.

AD II. Meritum de congruo dicitur improprie meritum; quia datur ex promissione alterius, non ex substantia operis. Atque licet iustitiam non fundetur in ulla dignitate, vel proportione operis ad gratiam; non tamen ideo nulla inest ei dignitas; cum sit opus gratiæ, & à DEO, vnde omnis eius dignitas dependet: meretur.